

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 86/613/EMÜ”

KOM(2008) 636 lõplik – 2008/0192 (COD)

(2009/C 228/21)

24. novembril 2008. aastal otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 86/613/EMÜ”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsioon võttis arvamuse vastu 10. märtsil 2009. Raportöör oli Madi SHARMA.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 452. istungjärgul 24.–25. märtsil 2009 (24. märtsi istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 101, vastu hääletas 29, erapooletuks jäi 26.

1. Soovitused

1.1 Üldised soovitused

1.1.1 Komisjoni tuleks kiita katsete eest suurendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust tööturul ning luua paremad võimalused neile naistele, kes soovivad tegutseda füüsilisest isikust palgatöötaja, ettevõtja (FIE) või eraettevõtjana. Ent kodanikuühiskonna seisukohalt on kõnealuse direktiivi⁽¹⁾ ümbersõnastatud versiooni pealkiri eksitav, kuna direktiivis ei käsitleta füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdõiguslikkust, vaid keskendutakse eelkõige naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate rasedus- ja sünnituspuhkuse sotsiaalkindlustushüvitistele, abistavate abikaasade sotsiaalkindlustusmaksetele ja hoolduspuhkusele. Võrdõiguslikkust tuleks näha terviklikult, võttes arvesse selle mõju teistele valdkondadele, nagu sotsiaalsed õigused, võrdsed võimalused, lapse- ja pereõigused.

1.1.2 Komisjon peaks kõik kolm direktiivis käsitletud valdkonda läbi vaatama eraldi juhtumitena, et tagada nende nõuetekohane arvessevõtmine võrdõiguslikkuse kontekstis. Kuigi komitee mõistab, et tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadile on tehtud ülesandeks sotsiaalkaitse probleemidega tegelemine, rõhutab komitee, et füüsilisest isikust ettevõtja staatust ei peaks arutama samas kontekstis töötaja staatusega.

1.1.3 Õiguste tõeliseks käsitlemiseks peavad kavandatavad meetmed ja esitletavad vahendid olema praktilised ja rakenda-

tavad. Kõnealuse direktiivi muudatusettepanekud aitavad kahtlemata parandada lapse saavate naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende abistavate abikaasade olukorda ühenduse õiguse tasandil, millel on omakorda positiivne mõju nende lastele. Komitee leiab, et direktiivi uuesti sõnastamine on vajalik.

1.1.4 Soolise võrdõiguslikkuse vallas kehtivate õigusaktide parem jõustamine oleks ebavõrdsuse kaotamisel mõjusam, kui neid rakendataks sagedamini. Seega peaks komisjon välja selgitama ebapiisava rakendamise põhjused.

1.1.5 Üritades suurendada ettevõtjate ja eelkõige naissoost ettevõtjate arvu, peab Euroopa Liit arvesse võtma väärtusi, mis on olulised neile, kes soovivad alustada tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana. Eelnimetatu ja üldine hoiakute muutus ettevõtluse suunas Euroopas määratleks valdkonnad, millele komisjoni direktoraadid peaksid suunama oma jõupingutused.

1.1.6 Hoolikalt tuleb kaaluda sotsiaalkindlustusmaksude või mis tahes halduskoormuse suurendamist nii riigi kui ka ettevõtete suhtes.

1.1.7 Tõstatub kõnealuse direktiivi läbivaatamisega Euroopale tekkivate kulude küsimus. Komisjoni esitatud mõjuaruandest nähtub selgelt, et liikmesriikide kasu on väike.

⁽¹⁾ „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 86/613/EMÜ” KOM(2008) 636 lõplik – 2008/0192 (COD).

1.2 Füüsilisest isikust ettevõtjate ja eraettevõtjatega seotud soovitusel

1.2.1 Füüsilisest isikust ettevõtja staatusel on mitmeid ainulaadseid omadusi ja sellena tegutsejaid ei ole võimalik käsitleda ühtemoodi töötajatega, samuti ei ole võimalik füüsilisest isikust ettevõtjaid käsitleda ettevõtjana selle üldises tähenduses.

1.2.2 Komitee mõistab, et väga keeruline on ette kujutada, kuidas võiksid toimida rasedus- ja sünnituspuhkuse sätted naissoost füüsiliste ettevõtjate puhul. Füüsilisest isikust ettevõtja äritegevus ja sellega seotud kohustused tähendavad, et pikaajaline eemalolek on võimalik vaid ulatuslikuma kavandamise ja finantstagatistega või töö haldamiseks sobiva personali olemasolul. Iga korralikult kavandamata eemalolek võib kaasa tuua lepingute lõppemise või äri kaotamise, mis kehtib eelkõige väga väikeste ettevõtete kohta.

1.2.3 Kõigi pakutud meetmete puhul tuleb silmas pidada aega, mis on vajalik, et tagada raseduse normaalne kulgemine, ema sünnitusjärgne taastumine, ema ja lapse vahelise sideme tekkimine ja lapse heaolu.

1.2.4 Kahjuks ei paku komisjon ülalnimetatud dilemmadele ühtegi lahendust, jättes vastavad kaalutlused liikmesriikidele. Enamik naissoost füüsilisest isikust ettevõtjaid peavad koolitama endale asendaja, sulgema äri või jätkama tööd kogu sünnitus- ja raseduspuhkuse vältel – selline on kõiki naissoost füüsilisest isikust ettevõtjaid puudutav olukord kehtivate õigusaktide kohaselt.

1.3 Abistavate abikaasadega seotud soovitusel

1.3.1 Üldiselt ei käsitleta direktiivis „abistavate abikaasade“ puudulikku tunnustamist, nende poolt ettevõtlusse tehtava panuse kvaliteeti ja kvantiteeti või poliitilisi meetmeid nende naiste toetamiseks. Direktiivis ei esitata ettepanekuid meetmete kohta, mis parandavad abistavate abikaasade sotsiaalset või rahalist positsiooni või sotsiaalset kaitset.

1.3.2 Vaja on austada liikmesriikide pädevust selles valdkonnas ja jätta neile õigus arendada võimalusi kõnealuste „töötajate“ kaasamiseks kehtivatesse tööhõive- ja kindlustusmu-

delitesse ja nende kaudu sotsiaalkaitse süsteemidesse. Euroopa Liit saab siin luua suurimat lisaväärtust, kui toetab teabe ja heade tavade levitamist avatud kooskõlastusmeetodi kaudu ⁽¹⁾.

1.3.3 Komisjon peaks uurima, miks ei osale abistavad abikaasad ametlikus majanduses ega kuulu vabatahtlike sotsiaalkaitse süsteemide alla. Samuti tuleks tegeleda nende probleemsete juhtudega, kus abikaasad on küll lahus, ent tegutsevad jätkuvalt äripartneritena.

2. Taust

2.1 Naistel on ühiskonnas nii sotsiaalselt kui ka majanduslikult aktiivne roll, ent sageli ilma tunnustuse, tasu või õigusliku staatusega. Euroopa Liit peab keskenduma eelkõige Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisele ja üks oluline samm on naiste tööhõive ning ettevõtjate ja eelkõige naisettevõtjate arvu suurendamine.

2.2 Uues kavandatavas direktiivis, mis asendab direktiivi 86/613/EMÜ, üritatakse käsitleda puudusi füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alal ning pereettevõtetes tegutsevate abistavate abikaasadega seotud küsimustes järgmiste meetmete abil:

— raseduse ja sünnituse puhul tagatava kaitse parandamine, kehtestades rasedus- ja sünnituspuhkuse sätted naissoost füüsilistele ettevõtjatele;

— puhkuse tagamine perekonnaliikmete eest hoolitsemiseks;

— abistava abikaasa panuse tunnustamine, pakkudes neile sotsiaalset kaitset, mis on võrdväärne nende füüsilisest isikust ettevõtjast partneri sotsiaalse kaitsega;

— riiklikele võrdõiguslikkusega tegelevatele asutustele asjaomase pädevuse andmine.

3. Üldmärksused

3.1 Komisjoni tuleks kiita katsete eest suurendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust tööturul ning luua paremad võimalused neile naistele, kes soovivad tegutseda palgatöötajana, füüsilisest isikust ettevõtjana (FIE) või eraettevõtjana. Ent muutuste tegemisel tuleb arvesse võtta kõigile sidusrühmadele avalduvaid rahalisi, ajalisi ja ressursidega seotud mõjusid.

⁽¹⁾ Belgias, Luksemburgis ja Prantsusmaal on head mudelid abistavate abikaasade kaasamiseks.

3.2 Mis tahes õiguste tõeliseks käsitlemiseks peavad kavandatavad meetmed olema selged, praktilised ja rakendatavad. Kahjuks ei näi kõnealune direktiiv toovat piisavat jõustatavat või teostatavat kasu valitseva ebavõrdsuse kaotamiseks. Lisaks on ettepanek segadust tekitav, kuna ühes ja samas dokumendis käsitletakse kolme eraldi teemat ning veel võrdõiguslikkusega tegelevaid asutusi.

3.3 Euroopa õigusraamistik keelab soolise diskrimineerimise terve rea õiguslike meetmetega. Siiski näitavad kõik Euroopa statistikad, et naised on jätkuvalt vähem tasustatud kui mehed, samuti on naised alaesindatud poliitikas, töajõus, juhtivatel kohtadel ja ettevõtjatena. Kõigis neis valdkondades on vajalik kehtivate õigusaktide parem jõustamine ja komisjon peaks esmalt läbi vaatama võrdõiguslikkuse kehtiva õigusraamistiku puuduliku rakendamise.

3.4 Üritades suurendada ettevõtjate ja eelkõige naissoost ettevõtjate arvu, peab Euroopa Liit arvesse võtma väärtusi, mis on olulised neile, kes soovivad alustada tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana ⁽¹⁾. Rasedus- ja sünnituspuhkuse sätete kehtestamine ei pruugi mõjutada ettevõtlustegevust kaaluvate naiste arvu. Komisjoni enda statistika näitab, et nii mehed kui ka naised käivitavad üha vähem ettevõtteid, ja see tuleneb Euroopas valitsevast negatiivsest suhtumisest tegutsemisse füüsilisest isikust ettevõtjana. Märkimisväärsete muutuste saavutamiseks on vaja muuta hoiakuid. Näiteks võib Euroopa uus väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” ⁽²⁾ pakkuda ulatuslikumaid meetmeid naisettevõtjate toetamiseks.

3.5 Sotsiaalkaitse kuulub liikmesriikide pädevusse. Kõnealust uut direktiivi ei toeta praegu kõik liikmesriigid, mistõttu on oht, et see muutub Euroopa tasandil ebatõhusaks ja mõttetuks ürituseks. Et kavandatav direktiiv oleks tõepoolest tõhus, tuleb seda

oluliselt parandada minimaalsete kaitsestandardite osas ning rakendada direktiivi kõigis liikmesriikides. Üldiselt on komisjoni pakutud meetmed normatiivsed, ignoreerides liikmesriikide sotsiaalkaitse süsteemide mitmekülgust ning parema õigusloome põhimõtteid.

3.6 Üldise suundumuse kohaselt on eelkõige põllumajandus-, käsitööstus- ja VKEdes sektoris tegutsevatel väikeettevõtjatel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel rahalised kitsendused ja mis tahes järjekordset koormat võidakse pidada negatiivseks, kuigi sotsiaalkaitse võib luua nõ turvavõrgu potentsiaalsetele emadele ja abistavatele abikaasadele. Hoolikalt tuleb kaaluda sotsiaalkindlustusmaksude või mis tahes halduskoormuse suurendamist nii riigi kui ka ettevõtete suhtes.

3.7 Uue direktiivi eesmärk on edendada soolise võrdõiguslikkuse kava koos pakutud muudatustega, kuigi selles viidatakse vähe vanemapuhkusele või meessoost füüsilisest isikust ettevõtjatele seoses isapuhkusega.

3.8 Kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooniga ⁽³⁾ peaks komisjon juhtima paralleelset menetlust, milles analüüsitakse kavandatud meetmete mõju lastele. Laste eest tuleb hästi hoolitseda ja tagada nende isiklik heaolu.

4. Konkreetsete märkused

4.1 Komisjon on mitme sidusrühmaga konsulteerides koostanud kõnealuse direktiivi teemal ulatusliku mõjuhindangu. Pärast mõjuhindangu läbivaatamist leiab komitee, et väga palju on vastuseta küsimusi, eelkõige kavandatava ümbersõnastamise tõelise tõhususe, selguse ja rakendamise osas.

4.2 Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise võib jagada eri kategooriatesse: ettevõtjad, ettevõtte omanikud, vabakutselised, kodus töötajad ja nn vale-FIEd, kellega nende endised tööandjad sõlmivad alltöölepingu, et täita samu ülesandeid füüsilisest isikust ettevõtjana. Siiski on väga oluline jätta emadusega seotud kaitse valik füüsilisest isikust ettevõtjale ja abistavale abikaasale, kuna seeläbi austatakse nende autonoomiat ja sõltumatust, mis määratluse kohaselt iseloomustab füüsilisest isikust ettevõtja staatust. Naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate

⁽¹⁾ Vt näiteks EMSK arvamused ettevõtlushariduse kohta:

- aasta arvamus „Tööalane konkurentsivõime ja ettevõtlikkus – kodanikuühiskonna, tööturu osapoolte ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste roll soolisest vaatenurgast”, raportöör: Luis Miguel Pariza Castaños (ELT C 256, 27.10.2007);
- aasta arvamus „Ettevõtlik meelelaad ja Lissaboni tegevuskava”, raportöör Madi Sharma ja kaasraportöör Jan Olsson (ELT C 44, 15.1.2008);
- aasta arvamus „Naiste ettevõtluse edendamine Euroopa-Vahemere piirkonnas”, raportöör: Grace Attard (ELT C 256, 27.10.2007);
- aasta arvamus „Ettevõtliku meelelaadi edendamine hariduse ja õppimise kaudu”, raportöör: Ingrid Jerneck (ELT C 309, 16.12.2006).

⁽²⁾ „Kõigepealt mõtle väikestele”. Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” (KOM(2008) 394 lõplik, 25.6.2008).

⁽³⁾ Lapse õiguste konventsioon vastu 20. novembril 1989 peaassamblee resolutsiooniga 44/25 ja see jõustus 2. septembril 1990 kooskõlas artikliga 49 (<http://www2.ohchr.org/english/law/crc.htm>).

kohustamine pikemale sünnituspuhkusele ei oleks ühildatav nende äride sujuva toimimisega ja ohustaks sageli nende ettevõtete elujõulisust. Seetõttu ei tohiks kõnealusel direktiivis mingil juhul otseselt viidata rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivile 92/85/EÜ. Seega oleks sobimatu kohandada füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade rasedus- ja sünnituspuhkuse süsteemi töötajate vastavale süsteemile.

4.3 Vajalik on selgus selles osas, kuidas liikmesriigid korraldavad artikli 7 lõikes 1 kirjeldatud rasedus- ja sünnituspuhkuse mittetöötavate naiste puhul. Need inimesed korraldavad oma tööd ise ja võivad otsustada, millal nad soovivad oma töö katkestada. Nad ei vaja „õigust puhkusele“.

4.4 Lisaks sellele peaksid liikmesriigid kaaluma mitte üksnes hüvitise maksmist, vaid ka toetust ajutise asendaja näol. Naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade jaoks on asendusabisüsteemid sama olulised kui rahalised toetused. Direktiivis tuleks vältida nende hüvede igasugust tähtsuse järjekorda seadmist. Lisaks sellele tuleks riiklikul tasandil otsustada piisavate toetussummade üle, võttes arvesse objektiivseid erinevusi füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade vahel.

4.5 Abistavate abikaasade puhul tuleb kaaluda artikli 7 lõike 4 tagajärge. Selles nähakse ette eritoetus ajutise asendaja leidmiseks rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal. Selline kohustus ei puuduta ettevõtete töötajaid ja selle kohaldamine abistavate abikaasades suhtes võib osutada halduslikult keeruliseks ja kulukaks, puudutades eelkõige väikeettevõtteid ja riigisektorit.

4.6 Täpsustada on vaja artikli 7 lõiget 2, milles tagatakse tingimusteta piisava toetuse maksmine rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal. Samal ajal öeldakse artiklis 6, et „abistavatel abikaasadel on õigus samaväärsele kaitse tasemele, mis on füüsilisest isikust ettevõtjatel, vastavalt füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes kohaldatavatele tingimustele“, ning rasedate töötajate direktiivi artikli 11 lõikes 4 võimaldatakse liikmesriikidel siduda rasedus- ja sünnituspuhkuse hüvitiste maksmine teatud tingimustega.

4.7 Reeglina ületavad füüsilisest isikust ettevõtja töötunnid töötajate omad, lisades naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate muredele ka lastehooldusega seonduva. Ka siin ei tee komisjon ettepanekuid lastehoolduse sätete või füüsilisest isikust ettevõtjate hoolduskohustuste osas. Kõik liikmesriigid peaksid paran-

dama kättesaadavat ja taskukohast kõrgetasemelist lastehooldust, et aidata kaasa füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade töö ja pereelu ühitamise meetmetele, nagu seda tehakse töövõtjate puhul.

4.8 Direktiivi üldine eesmärk on parandada füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade soolist võrdõiguslikkust. Lisaks loodab komisjon, et kõnealusel direktiiviga suurendatakse naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate arvu, tunnustatakse abistavate abikaasade staatust, suurendatakse sotsiaalkaitsega kaetud abistavate abikaasade arvu ning antakse füüsilisest isikust ettevõtjatele ja abistavatele abikaasadele tõhusad õiguskaitsevahendid. Sellele vaatamata

— korraldab kõiki puudutatavat soolist võrdõiguslikkust Euroopa võrdõiguslikkuse õigusraamistik;

— on naissoost füüsilisest isikust ettevõtjate arvu suurenemine ebatõenäoline väheste sotsiaalkaitsemeetmete tõttu, kuna peaaegu kõigis liikmesriikides on neil juba võimalik teha vabatahtlikke sotsiaalkindlustusmaksid;

— ei saaks abistavad abikaasad ikkagi õiguslikku staatust või tõhusaid õiguskaitsevahendeid, kuigi nad tasuvad vabatahtlikke sotsiaalkindlustusmaksid.

4.9 27st liikmesriigist 18s on abistavatel abikaasadel ja füüsilisest isikust ettevõtjatel juba võimalik teha vabatahtlikke maksid rasedus- ja sünnituspuhkuse hüvitiste saamiseks. Seda meedet tuleb laiendada kõigile liikmesriikidele, et oleks võimalik tagada sotsiaalne kaitse kõikjal, kus naine soovib süsteemis osaleda. On vastuvõetamatut, et liikmesriik võib diskrimineerida neid, kes teevad enda kaitseks sotsiaalkindlustusmaksid riiklikku sotsiaalkindlustussüsteemi, olgu siis töötajad või füüsilisest isikust ettevõtjad või mittetöötavad isikud, mis on abistavate abikaasade tänapäevane staatus.

4.10 Artikliga 6 loodaks täiesti uus sotsiaalkindlustuse kategooria (kuhu ei kuulu töötajad, füüsilisest isikust ettevõtjad ega ka vabatahtlikult kindlustatud isikud). Komitee on siiski seisukohal, et täiesti uue sotsiaalkindlustusklassi või rasedus- ja sünnituspuhkuse hüvitamise korra loomine ei ole õigustatud.

4.11 Abistavad abikaasad on nn nähtamatu majanduse osa. Nad annavad oma panuse Euroopasse ja jäävad seejuures varju. Vajalik on arutelu nende õigusliku staatuse üle füüsilisest isikust ettevõtja või töötajana. Kehtivas direktiivis, mida ei ole läbivaadatud aastast 1986, sedastatakse järgmist: „Liikmesriigid peavad välja selgitama, millistel tingimustel artikli 2 punktis b nimetatud abikaasade töö tunnustamist võib toetada, ja selle väljaselgitamise tulemusel kaaluda kõiki asjakohaseid samme sellise tunnustamise toetamiseks”. Ebamäärase õigusliku staatuse tõttu on seda kohustust järginud vaid mõned riigid⁽¹⁾ ja seetõttu ei peaks seda direktiivi ümber sõnastama enne, kui on määratletud kokkulepitud staatus. Kui õiguslik staatus on määratletud, tuleb luua teabe levitamise mehhanism, et teavitada abistavaid abikaasasid nende seaduslikest õigustest.

4.12 Komitee mõistab, mitmed liikmesriigid on seadnud küsimuse alla õigusliku aluse, eriti EÜ asutamislepingu eraldi-seisva artikli 141 rakendusala ja piisavuse eelkõige direktiivi artikli 6 osas. Komitee kutsub komisjoni üles enne pakutud direktiivi elluviimist hoolikalt kaaluma nõukogu õigusteenistuse arvamust.

4.13 Vastasel juhul tekib kahtlemata 1994. aastaga sarnane olukord, mil komisjon võttis vastu aruande⁽²⁾ direktiivi 86/613/EMÜ rakendamise kohta, milles ta järeldas: „Puhtjuriidiliselt paistab, et direktiiv 86/613/EMÜ on liikmesriikides rakendatud. Praktiline tulemus ei ole aga päris rahuldav, arvestades direktiivi peamist eesmärki, milleks on abistavate abikaasade olukorra üldine parandamine”. Aruandes rõhutati ka abistavate abikaasade olukorda käsitleva üldise poliitika puudumist ja juhtivi tähelepanu, et „abikaasa töö tunnustamise seisukohalt (...) seisneb ainus viis see eesmärk tegelikult saavutada abikaasadele omaette sotsiaalkindlustusõiguse andmises”.

4.14 Artikli 2 ümbersõnastuses rühmitatakse ümber kõik direktiivis kasutatavad mõisted. „Füüsilisest isikust ettevõtjate” ja „abistavate abikaasade” määratlused on võetud direktiivi 86/613/EMÜ artiklist 2. „Abistavate abikaasade” määratlust on muudetud: lisatud on sõnad „abistavad” ja „või elukaaslased”. Muudatuse eesmärk on hõlmata kõik isikud, keda peetakse „elukaaslasteks” liikmesriigi õiguses ja kes korrapäraselt osalevad pereettevõtte tegevuses, olenemata nende perekonnaseisust. Ebamäärasuse vältimiseks on sõna „partner” asendatud sõnaga „äripartner”⁽³⁾. Ent kui abistavatel abikaasadel ei ole jätkuvalt omaette õiguslikku staatust, on nende ettevõttes osalemise tõestamine õiguslikult endiselt keeruline ja neil puudub kaitse surma, lahutuse või vaidluse korral.

4.15 Perekonnaliikmete eest hoolitsemiseks antavale puhkusele viidatakse ümbersõnastatud versioonis ilma, et oleks mainitud praktilisi meetmeid selle elluviimiseks. Vananeva ühiskonnaga Euroopas on see vastuvõetamatu Nii meeste kui ka naistele tuleb luua võimalused oma eakamate sugulaste ja väikeste laste, eelkõige puuetega laste eest hoolitsemiseks.

4.16 Komisjon peab teema läbi vaatama väljaspool direktiivi ümbersõnastamise konteksti, kuna selle tähtsus kasvab Euroopa demograafilist olukorda silmas pidades. Kui ei toimu tõsist arutelu vanemate inimeste ja väikeste laste eest hoolitsemise üle, põhjustavad töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad järgmiste põlvkondade jooksul majandusele järjest enam kaotatud päevi.

4.17 Komitees kodanikuühiskonnaga peetud konsultatsioonide käigus rõhutati vale-FIEna tegutsemise kontseptsiooni. Kuna kõnealuses valdkonnas tekib järjest enam probleeme, peavad ELi asjaomased organid seda täiendavalt uurima. Komitee väljendab valmisolekut toetada komisjoni tema selleslases töös.

Brüssel, 24. märts 2009

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Mario SEPI

⁽¹⁾ Nimelt Belgia, Luksemburg ja Prantsusmaa.

⁽²⁾ Komisjoni aruanne 11. detsembri 1986. aasta direktiivi (füüsilisest isikust ettevõtjatena, kaasa arvatud põllumajanduses füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, ja füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate naiste kaitse kohta seoses raseduse ning sünnitusega) kohta, KOM(94) 163, II osa: Järeldused, punktid 1 ja 4.

⁽³⁾ KOM(2008) 636 lõplik, Seletuskiri, punkt 5.

LISA

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse

Arutelu käigus lükati tagasi järgmised muudatusettepanekud, mis kogusid hääletamisel siiski enam kui veerandi häältest (kodukorra artikli 54 lõige 3):

Punkt 1.1.2

Muuta teksti järgmiselt:

„Komisjon peaks kõik kolm direktiivis käsitletud valdkonda läbi vaatama eraldi juhtumitena, et tagada nende nõuetekohane arvessevõtmine võrdõiguslikkuse kontekstis. Kuigi komitee mõistab, et tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadile on tehtud ülesandeks sotsiaalkaitse probleemidega tegelemine, rõhutab komitee, et füüsilisest isikust ettevõtja staatust ei peaks arutama samas kontekstis töötaja staatusega. Seda erinevust on komisjoni ettepanekus siiski ka arvesse võetud, kuna naissoost füüsilisest isikust ettevõtjatel on ainult nende taotluse korral õigus saada sama palju rasedus- ja sünnituspuhkust kui rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivi 92/85/EÜ alusel ette nähtud ning seega ei ole põhimõttelist töötamiskeeldu ning eelnimetatud isikute rühmal on võimalus valida ajutise asenduse ja sotsiaal hüvitise vahel.”

Hääletuse tulemus:

Poolt: 72 Vastu: 73 Erapooletud: 8

Punkt 4.11

Muuta teksti järgmiselt:

„Abistavad abikaasad on nn nähtamatu majanduse osa. Nad annavad oma panuse Euroopasse ja jäävad seejuures varju. Vajalik on arutelu nende õigusliku staatuse üle füüsilisest isikust ettevõtja või töötajana. Kehtivas direktiivis, mida ei ole läbivaadatud aastast 1986, sedastatakse järgmist: „Liikmesriigid peavad välja selgitama, millistel tingimustel artikli 2 punktis b nimetatud abikaasade töö tunnustamist võib toetada, ja selle väljaselgitamise tulemusel kaaluda kõiki asjakohaseid samme sellise tunnustamise toetamiseks”. Ebamäärase õigusliku staatuse tõttu on seda kohustust järginud vaid mõned riigid (!) ja seetõttu ei peaks seda direktiivi ümber sõnastama enne, kui on määratletud kokkulepitud staatus. Kui õiguslik staatus on määratletud, tuleb luua teabe levitamise mehhanism, et teavitada abistavaid abikaasaid nende seaduslikest õigustest.”

Hääletuse tulemus:

Poolt: 68 Vastu: 73 Erapooletud: 11

(¹) Nimelt Belgia, Luksemburg ja Prantsusmaa.